

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain sekä valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annettua lakia siten, että lakiin lisätään Finnvera Oyj:n rahoitusmuodoksi pääomasijoitustoiminta. Tämä selkeyttää yhtiön edellytyksiä harjoittaa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvaa pääomasijoitustoimintaa. Vastaavasti pääomasijoitustoimintaa koskeva säännös lisätään myös valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettuun lakiin.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annettua lakia siten, että Finnvera Oyj:n niin sanotussa kotimaisessa pienten ja

keskisuurten yritysten rahoitustoiminnassa myöntämistä takauksista yrityksiltä perimään takausprovisioon olisi mahdollista kohdistaa Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittama takausprovisiotukea. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen takausprovisiotuen rahoittamiseen tarkoittaisi sitä, että Euroopan unioni ja Suomen valtio maksaisivat takausprovisiotuen. Takausprovisiotuki olisi Suomessa uusi tukimuoto rakennerahasto-ohjelmissa.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1. Johdanto.....	4
2. Nykytila.....	4
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	4
<i>Takausprovisiotuki</i>	5
2.2. Nykytilan arviointi.....	6
2.2.1. Pääomasijoitustoiminta.....	6
2.2.2. Takausprovisiotuki.....	7
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	8
3.1. Tavoitteet	8
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	8
<i>Takausprovisiotuki</i>	8
3.2. Keskeiset ehdotukset	8
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	8
<i>Takausprovisiotuki</i>	9
<i>Alueiden kehittämistä koskevan lakiviittauksen uudistaminen</i>	9
4. Esityksen vaikutukset	9
4.1. Taloudelliset vaikutukset	9
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	9
<i>Takausprovisiotuki</i>	9
4.2. Yritysvaikutukset	10
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	10
<i>Takausprovisiotuki</i>	10
4.3. Aluekehitysvaikutukset	10
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	10
<i>Takausprovisiotuki</i>	11
5. Asian valmistelu.....	11
5.1. Valmisteluvaiheet ja –aineisto.....	11
<i>Pääomasijoitustoiminta</i>	11
<i>Takausprovisiotuki</i>	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1. Lakiehdotusten perustelut.....	12
1.1. Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto - ja takaustoiminnasta.....	12
1.2. Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä.....	12
2. Voimaantulo.....	12
LAKIEHDOTUKSET	13

valtion erityisrahoitusyhtiön luotto - ja takaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta	13
valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	14
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
valtion erityisrahoitusyhtiön luotto - ja takaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta	15
valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	17

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain ja valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain muuttamisesta. Lakiehdotukset koskevat muutostarvetta Finnvera Oyj:n pääomasijoitustoiminnassa sekä tarvetta uuden, Euroopan yhteisön rakennerahastoista Suomen valtion kanssa yhteisrahoitettavan tukimuodon käyttöön ottamiseksi.

Valtion erityisrahoitusyhtiön Finnvera Oyj:n rahoitusmuotoja ovat lähinnä pienille ja keskiuurille yrityksille myönnettävät lainat ja takaukset, jotka muodostavat yhtiön niin sanotun kotimaisen rahoitustoiminnan. Kotimaiseen rahoitustoimintaan sisältyy myös yhtiön mahdollisuus myöntää pääomatukuita. Yhtiön toinen pääliiketoiminta muodostuu vienninrahoitukseen liittyvistä vientitakuista ja erityistakauksista. Nyt kysymyksessä oleva pääomasijoitustoiminta ja takausprovisiotuki liittyvät yhtiön kotimaiseen rahoitustoimintaan.

Sekä valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annettua lakia että valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niihin otetaan säännökset yhtiön pääomasijoitustoiminnasta, jota Finnvera Oyj:n konsernin puitteissa on tarkoitus ryhtyä harjoittamaan nykyistä laajamittaisemmin. Lakiehdotus ei sinänsä aiheuta valtion menojen lisäystä.

Valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annettua lakia on tarkoitus muuttaa käyttöön otettavan takausprovisiotuen johdosta. Takausprovisiotuella alennettaisiin yritysten Finnvera Oyj:n takauksista maksamaa takausprovisiota. Takausprovisiotuen käyttöönotto ei edellytä valtiolta eikä Euroopan unionilta lisärahoitusta.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Pääomasijoitustoiminta

Pääomasijoittamisella tarkoitetaan yleisesti sijoitusten tekemistä julkisesti noteeraamattomiin yrityksiin, joilla on hyvät kehittymismahdollisuudet. Pääomasijoitukset tehdään yleensä merkitsemällä osakkeita osakepääoman korotuksessa. Osakesijoitusten ohella pääomasijoittajat käyttävät myös pääomaloja, vaihtovelkakirjalainoja ja voitto-osuuslainoja. Pääomasijoittaja ei ole pysyvä omistaja, vaan sijoittajan tarkoituksena on annettavan osaamispanostuksen myötä edistää yrityksen arvonnousua ja realisoida osuutensa arvonnoususuunnitelman mukaisesti tapahtuvassa irtautumisvaiheessa. Pääomasijoitukset ovat tärkeä pienten ja keskiuurten yritysten rahoitusmuoto. Julkisrahoitteisen pääomasijoittamisen keskeisin tarkoitus on ollut turvata toimintansa aivan alkuvaiheessa (seed-vaihe) ja varhaisen kasvun vaiheessa yritysten kehittyminen oman pääoman ehtoisella rahoituksella ilman liiallista velkaantumista.

Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 2 §:ssä on Finnvera Oyj:n tehtävistä säädetty siten, että yhtiö harjoittaa rahoitustoimintaa antamalla ja hallinnoimalla luottoja, takuita ja takauksia sekä muita vastuusitoumuksia. Yhtiön kotimaiseen rahoitustoimintaan liittyvistä rahoitusmuodoista eli luotto-, takaus- ja pääomatakuutoiminnasta on puolestaan tarkemmin säädetty valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetussa laissa (445/1998).

Finnvera Oyj:tä perustamista koskevassa lainvalmistelussa ei säännöksiä pääomasijoitustoiminnasta katsottu tarpeellisiksi, koska pääomasijoitustoiminnasta ei ollut tarkoitus tulla yhtiölle varsinaista rahoitusmuotoa, vaan painopiste valtio-omisteisessa pääomasijoitustoiminnassa, mukaan luettuna alueellinen pääomasijoitustoiminta, oli Suomen Teollisuussijoitus Oy:llä. Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain perusteluissa on kuitenkin todettu, että liiketoiminnan joustavuuden kannalta olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että Finnvera Oyj voisi yksityisten yritysten tapaan omistaa myös osakkeita ja osuuksia toisissa yrityksissä.

Finnvera Oyj on perustamisestaan vuodesta 1999 lähtien kuitenkin vielä hoitanut niitä omistusosuuksia pääomasijoitusyhtiöissä, jotka sille siirtyivät Kera Oyj:ltä. Nytemmin, jäljempänä selostettavien muutosten jälkeen, Finnvera Oyj omistaa valtakunnallisesti toimivaa Matkailunkehitys Nordia Oy:tä sekä osuudet 13:ssa alueellisesti toimivassa pääomasijoitusyhtiössä.

Alueellisen pääomasijoitustoiminnan työnjaon selkeyttämiseksi kauppa- ja teollisuusministeriö linjasi hallinnonalansa julkisrahoitteisen alueellisen pääomasijoitustoiminnan työnjakoa helmikuussa 2003 tekemällään päätöksellä, joka perustui valtioneuvoston talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa puollettuun suunnitelmaan. Päätöksen mukaan Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle keskitetään alueellisten määräraikaisten eli kommandiittiyhtiömuotoisten pääomasijoitusrahastojen pääomittaminen ja kehittäminen Finnvera Oyj:n ottaessa valtion puolesta vastuun osakeyhtiömuotoisista alueellisista rahastoista. Tässä yhteydessä myös Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra luopui alueellisesta pääomasijoittamisesta.

Tämä järjestely on vuosien 2003 ja 2004 aikana toteutettu alueellisissa rahastoissa olevien julkisten osapuolten omistusosuuksien keskinäisin kaupun siten, että Finnvera Oyj on myynyt Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle omistuksensa kommandiittiyhtiömuotoisissa pääomasijoitusrahastoissa sekä siirtänyt omistuksensa olleet uuden linjauksen mukaiset osuudet perustamaansa ja kokonaan omistamaansa Veraventure Oy -nimiseen pääomasijoitusyhtiöön. Veraventure Oy on puolestaan ostanut Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitralta sen osuudet osakeyhtiömuotoisissa alueellisissa pääomasijoitusrahastoissa.

Edellä selostettuihin omistusjärjestelyihin liittyen kauppa- ja teollisuusministeriö on 18 päivänä joulukuuta 2003 tekemällään päätöksellä päättänyt olla perimättä takaisin niitä vuosina 1988 – 1995 Kera Oyj:lle maksettuja valtion avustuksia, jotka ovat kohdistuneet edellä mainittuihin Finnvera Oyj:n rahastoosuuksien myynteihin Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle, sen johdosta, että Finnvera Oyj:n konsernille näiden varojen käyttö uuden työnjaon mukaiseen pääomasijoitustoi-

mintaan on katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Valtionavustuksen palautusehdon mukaisia varoja oli yhteensä noin 15,1 miljoonaa euroa. Eduskunta antoi vuoden 2003 toisessa lisätalousarviossa suostumuksensa siihen, että yhtiön Kera Oyj:n kautta saatuja valtionvaroja voidaan edelleen käyttää yhtiön pääomasijoitustoimintaan.

Finnvera Oyj:n konsernissa uudelleen organisoitua pääomasijoitustoimintaa harjoittamaan perustettu Veraventure Oy on käynnistänyt toimintansa huhtikuussa 2003. Tehyjen kauppajen ja emoyhtiö Finnvera Oyj:n tekemän Veraventure Oy:n pääomittamisen jälkeen yhtiön toimintakuluihin ja sijoitustoimintaan käytettävissä olevat pääomat ovat olleet yhteensä noin 8,5 miljoonaa euroa, josta on pääosa jo käytetty.

Veraventure Oy:n omistusosuudet osakeyhtiömuotoisissa alueellisissa pääomasijoitusrahastoissa ovat nykyisin seuraavat (sulkeissa yhtiön nykyinen omistusosuus): Etelä-Savon Pääomarahasto Oy (51,50 %), Indekon Oy (46,53 %), JyväSeed Fund Oy (40,00 %), Kainuun Pääomarahasto Oy (49,64 %), Karinvest Oy (28,08 %), Midinvest Oy (29,23 %), Pikespo Invest Oy Ltd (49,05 %), Savon Teknia Oy (49,42 %), Spinno-Seed Oy (28,30 %), Teknoventure Oy (48,39 %) ja Oy Wedeco Ab (39,80 %). Lisäksi Veraventure Oy:llä on omistus-osuus kahdessa kommandiittiyhtiömuotoisessa rahastossa Aboa Venture III Ky:ssä (2,26 %) ja Karhu Pääomarahasto Ky:ssä (22,06 %). Veraventure Oy:n omistamien osakkeiden ja osuuksien tasearvo elokuun lopussa vuonna 2004 oli yhteensä 24,9 miljoonaa euroa.

Julkisen pääoman osuus on alueellisessa pääomasijoitustoiminnassa tyypillisesti suuri. Keskeiset julkiset rahoittajat ovat Veraventure Oy ja Suomen Teollisuussijoitus Oy sekä kunnat. Alueelliset pääomasijoitusrahastot sijoittavat pääsääntöisesti määrätulle maantieteelliselle alueelle. Sellaisia hallintoyhtiöitä, jotka hallinnoivat yksinomaan alueellisia pääomasijoitusrahastoja, on tällä hetkellä kuusi.

Takausprovisiotuki

Valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain (445/1998)

8 §:ssä on säädetty, että valtioneuvosto voi määräämillään ehdoilla antaa Finnvera Oyj:lle sitoumuksia alueellisen korkotuen ja erityiskorkotuen maksamisesta yhtiölle ja yhtiön kotimaisessa rahoitustoiminnassa syntyvien luotto- ja takaustappioiden korvaamisesta yhtiölle sekä toimintatuen maksamisesta yhtiölle sen harjoittamaan yritysten palvelutoimintaan liittyen.

Valtioneuvosto on edellä sanotun lainkohdan nojalla antanut Finnvera Oyj:lle 17 päivänä joulukuuta 1998 sitoumukset alueellisen korkotuen ja erityiskorkotuen maksamisesta, luotto- ja takaustappioiden osittaisesta korvaamisesta sekä toimintatuen maksamisesta yhtiölle.

Lain 1 §:n 3 momentissa on säädetty, että ”tämän lain mukaisen rahoitustoimintaan voidaan kohdistaa Euroopan yhteisön rakennerahastojen varoja. Mitä tässä laissa säädetään valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta, sovelletaan myös kohdistettaviin rakennerahastojen varoihin, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta johdu”. Osaan Finnvera Oyj:n myöntämistä lainoista on vuodesta 2001 lähtien sisällynyt Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittama korkotukea. Euroopan aluekehitysrahasto on osallistunut Suomen valtion ohella myös yhtiön myöntämistä investointi- ja käyttöpääomailainoista syntyneiden luottotappioiden osittaiseen korvaamiseen yhtiölle.

Finnvera Oyj:n yrityksiltä perimään takausprovisioon ei tällä hetkellä kohdistu kansallista tai Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamaa tukea. Finnvera Oyj:n kotimaisessa toiminnassaan myöntämiin takauksiin liittyvä ainoa valtioneuvosto sisältyy valtion maksamaan osittaiseen takaustappioiden korvaukseen, joka on porrastettu kehitysalueen tukiväyhykkeittäin. Korvausosuuden porrastus on yhdenmukainen yhtiön myöntämistä lainoista syntyvien luottotappiokorvausten suhteen.

2.2. Nykytilan arviointi

2.2.1. Pääomasijoitustoiminta

Suomessa toimii nykyisin 46 sellaista pääomasijoitustoimintaa harjoittavaa yhtiötä, jotka ovat Suomen pääomasijoitusyhdistys

ry:n jäseniä. Pääomasijoittajat hallinnoivat pääomasijoitusrahastoja ja ovat lähes poikkeuksetta osakeyhtiöitä. Pääomasijoitusrahastot ovat puolestaan joko kommandiittiyhtiömuotoisia tai osakeyhtiömuotoisia. Suomen pääomasijoitusyhdistys ry:n jäsenyritykset eli hallinnointiyhtiöt hallinnoivat noin 120 rahastoa Suomessa. Tyypillistä on myös, että hallinnointiyhtiöillä on useita rahastoja hallinnoitavanaan. Hallinnoitava pääoma oli vuoden 2003 lopussa yhteensä 3,1 miljardia euroa ja siitä sitoutuneena kohdeyrityksiin oli yhteensä 1,7 miljardia euroa. Kohdeyrityksiä pääomasijoittajilla oli hallinnoitavanaan yhteensä 748 kappaletta. Suomeen tehtyjen sijoitusten alueellinen jakauma sijoituksen rahamäärän perusteella oli vuoden 2003 lopussa seuraava: Etelä-Suomi 71 %, Länsi-Suomi 21 %, Itä-Suomi 1 % ja Pohjois-Suomi 7 %. Kappalemääräisesti sijoituksista tehtiin Etelä-Suomeen 48 % kaikista sijoituksista.

Kasvuyrityksiä varten kerättyjen uusien rahastopääomien määrä osoittaa Suomessa voimakasta laskevaa suuntausta vuoden 1999 jälkeen. Tämän kehityksen arvioidaan heijastuvan pitkälle tulevaisuuteen pienenevinä sijoitusmahdollisuuksina uusiin kasvuyrityksiin. Vähenevät pääomat ovat kohdistuneet pääomasijoittajien olemassa olevassa sijoitussalkussa olevien yritysten jatkorahoittamiseen ja ensisijoitusten määrä on laskenut jo useana vuotena. Samanaikaisesti, kun yksityiset pääomasijoittajat ovat riskejä pienentäneeseen vähentäneet sijoituksiaan uusiin yrityksiin sekä siirtyneet alkuvaiheen yritysten rahoituksesta kypsemmän vaiheen yritysten rahoittamiseen, myös yksityistä rahoitusta edellyttänyt julkinen riskirahoitus on vähentynyt.

Pääomamarkkinoilla on ollut puute alkaviin, innovatiivisiin, kasvukykyisiin ja -hakuisiin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvasta oman pääoman ehtoisesta rahoituksesta. Yksityisellä pääomalla kootut pääomarahastot ovat siirtäneet sijoitustensa painopistettä suurempaan sijoituskokoluokkaan ja yrityksen elinkaaren myöhempisiin vaiheisiin. Näin syntyneitä sijoitusaukkoja ovat täydentämässä alueelliset pääomasijoitusrahastot.

Julkisrahoitteisia, osakeyhtiömuotoisia pääomasijoitusrahastoja ei ole merkittävässä

määrin pääomitettu viimeisen kymmenen vuoden aikana. Valtion talousarvion kautta tarkoitukseen on ohjattu varoja viimeksi vuonna 1995. Alueellisilla pääomasijoitusrahastoilla on tällä hetkellä merkittäviä lisäpääomitustarpeita. Kuitenkin uusia alueellisia pääomasijoitusrahastoja on perustettu ja ollaan perustamassa eri puolille Suomea.

Finnvera Oyj:n konsernissa harjoitettavan pääomasijoitustoiminnan lainsäädännöllisen perustan selkeyttämiseksi on Finnvera Oyj:tä koskevaan lainsäädäntöön tarpeen lisätä pääomasijoittaminen yhtiön rahoitusmuodoksi nykyisen laina- ja takausrahoituksen ohelle.

2.2.2. Takausprovisiotuki

Finnvera Oyj osallistuu parhaillaan meneillään olevien vuosia 2000—2006 koskevien rakennerahasto-ohjelmien puitteissa kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaan kuuluvien rakennerahasto-ohjelmien toteuttamiseen. Finnvera Oyj:n Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) -osarahoitteisten lainojen myöntäminen tavoite 1 ja tavoite 2 -alueilla käynnistyi keväällä 2001. EAKR-varojen käytöstä Finnvera Oyj:n myöntämien lainojen korkotukiin ja luottotappiokorvauksiin on sovittu kauppa- ja teollisuusministeriön, Finnvera Oyj:n ja Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston välisessä sopimuksessa.

Finnvera Oyj:n EAKR-varoista osarahoitettavia lainaohjelmia ovat yhtiön myöntämät naisryrittäjä- ja pienlaina, yrittäjälaina sekä investointi- ja käyttöpääomailaina. Näissä lainaohjelmissa EAKR-rahoitusta käytetään korkotukiin sekä investointi- ja käyttöpääomailainassa myös luottotappioiden korvaukseen. Valtioneuvoston antamissa sitoumuksissa vahvistettiin korkotukien määrät ja luottotappiokorvausmäärät sekä rahoituksen jakautuminen EAKR:n ja Suomen valtion välillä.

Maakuntien yhteistyöryhmät tekevät vuosittain maakunnanyhteistyöasiakirjassa sisäasianministeriölle esityksensä valtioneuvostolle sitä kuinka valtion talousarviossa kun-kin maakunnan alueelle tulevan EAKR-rahoitusosuuden tulisi jakaantua eri hallinnonalojen välillä. Tämän jälkeen valtioneuvosto päättää asiasta. Finnvera Oyj:n lopulliset rahoitusosuudet EAKR-rahoituksessa

kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle tulevasta osuudesta määräytyvät työ-voima- ja elinkeinokeskusten ja Finnvera Oyj:n välisten neuvottelujen pohjalta. Finnvera Oyj:n EAKR-osarahoitettujen lainojen myöntämisvaltuudet sisältyvät eduskunnan valtion vuosittaisessa talousarviossa vahvistamiin Finnvera Oyj:n korkotuetujen lainojen myöntämisvaltuuksiin.

Kauppa- ja teollisuusministeriön, Finnvera Oyj:n ja Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston välisen sopimuksen mukaan tuli selvittää vuoden 2002 loppuun mennessä mahdollisuudet ottaa myös takaukset ja muita Finnvera Oyj:n lainatuotteita EAKR-rahoituksen piiriin.

Suomessa toteutettavien rakennerahasto-ohjelmien väliarviointit valmistuivat joulukuussa 2003. Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelman väliarvioinnissa on erikseen todettu, että Finnvera Oyj:n lainat täydentävät merkittävästi EU-ohjelmien keinovalikoimaa. Finnvera Oyj:n lainoituksen ja EAKR-rahoituksen tuen lisäarvo näkyy etenkin siinä, että alkavan yrityksen taloudellinen rasite pienenee ja mahdollisuudet selviytyä perustamisen jälkeen ensimmäisistä kriittisistä vuosista paranevat. Jo lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna uusimuotoinen lainoitus on osoittautunut kustannustehokkaaksi välineeksi synnyttää uusia yrityksiä rakennerahasto-ohjelmissa.

Myös Euroopan komission aluepolitiikan pääosasto on pitänyt Finnvera Oyj:n lainatuotteiden käyttämistä Suomen rakennerahasto-ohjelmissa tukirahoituksen vaikuttavuuden kannalta tärkeänä. Komissio on myös tukenut yhtiön takausrahoituksen mukaan ottamista Suomen rakennerahasto-ohjelmiin.

Finnvera Oyj:n kotimaista rahoitustoimintaa on viime vuosina suunnattu entistä enemmän lainoista takauksiin. Tätä linjausta ovat myös Finnvera Oyj:n kansainvälisen avioinnin tekijät pitäneet onnistuneena helmikuussa 2004 antamassaan raportissa (kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisuja 1/2004). Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittaman takausprovisiotuen käyttöönotto edistää si takaustoiminnan laajentamista tukialueilla riskipitoisissa hankkeissa. Tämä olisi omiaan parantamaan takausten käytön edellytyksiä erityisesti niillä alueilla, joilla se on aluepo-

liittisesti perustelluinta eli tavoite 1 -alueilla ja joilla nykyisin Finnvera Oyj:n lainoilla on alueellisen korkotuen turvin edullisempi hinnoittelu yhtiön takauksiin verrattuna.

Pankkien vakavaraisuussäännösten kiristyminen vuoden 2006 lopussa voimaantulevan niin sanotun Basel II -uudistuksen vuoksi arvioidaan lisäävän yleisesti pankkien tarvetta käyttää Finnvera Oyj:n takauksia osana riskienhallintaa, mikä on omiaan lisäämään tarvetta lisätä takausten käyttökelpoisuutta EAKR-rahoituksessa.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Pääomasijoitustoiminta

Pääomasijoitusmarkkinoilla yksityiset pääomasijoittajat ovat merkittävimpiä sijoittajia. Pääomasijoitusmarkkinoilla on olemassa kuitenkin markkinapuutteita, joiden poistamiseen tarvitaan myös julkisten pääomasijoittajien ja sitä kautta valtion toimia. Yksityisen pääomasijoittajan kannalta siemen- ja käynnistysvaiheessa riski on useimmiten liian suuri suhteessa odotettavaan tuottoon. Viime vuosien kehitys on myös osoittanut, että alkavien innovatiivisten yritysten mahdollisuudet saada markkinoilta oman pääoman ehtoista rahoitusta ovat kaventuneet. Tämän johdosta on rahoitustarvetta, johon on tarkoituksenmukaista käyttää myös valtion talousarviosta tulevia varoja.

Erityisesti alkavien innovatiivisten pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen tarve on tärkeää turvata hyvien tuoteideoiden ensivaiheessa mahdollisesti saadun tutkimus- ja kehitysrahoituksen jälkeen ja ennen kuin yritykset ovat rahoituskelpoisia myöhemmän vaiheen suurempaan vieraan pääoman rahoitukseen. Myös perinteisillä toimialoilla toimivat yritykset tarvitsevat kasvunsa rahoittamiseen alueellista pääomarahoitusta.

Lainmuutoksen tavoitteena on selkeyttää Finnvera Oyj:n tytäryhtiön Veraventure Oy:n kautta alueellisiin pääomasijoitusrahastoihin ja julkisrahoitteisiin valtakunnallisiin pääomasijoitusrahastoihin tapahtuvan pääomasijoitustoiminnan lainsäädännöllisiä edellytyk-

siä.

Takausprovisiotuki

Finnvera Oyj:n välityksellä pienille ja keskisuurille yrityksille kohdistettavan EAKR-osarahoitteisen takausprovisiotuen avulla voitaisiin monipuolistaa rakennerahasto-ohjelmien yritysrahoitusta ulottamalla se myös takauksiin. Takausten käyttöönotto rahoitusmuotona lisäisi vastikkeellisen yritystuen osuutta hallitusohjelman mukaisesti. Myös Euroopan komissio on pyrkinyt edistämään muiden kuin suorien yritystukien käyttöä rakennerahasto-ohjelmissa. Lisäksi lainmuutoksella voitaisiin tehostaa Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmien elinkeinopoliittisia vaikutuksia erityisesti yritystoiminnan kehittämisessä.

Uuden tukimuodon käyttöönottoaminen jo ohjelmakaudella 2000—2006 on perusteltua, jotta ehdittäisiin saada käytännön kokemuksia takausprovisiotuen käyttämisestä ennen uuden rakennerahastojen ohjelmakauden käynnistymistä vuonna 2007. Euroopan komission 18 päivänä helmikuuta 2004 julkaiseman kolmannen koheesioraportin perusteella komissio tukee myös ohjelmakaudella 2007—2013 uusien rahoitusvälineiden käyttöönottoa.

Lisäksi lainmuutoksella varauduttaisiin pankkien vakavaraisuussääntöjen ennakoidun kiristymisen aiheuttamaan Finnvera Oyj:n takausten kysynnän lisääntymiseen.

Edellä sanottuun viitaten takausprovisiotuen käyttöönottoaminen vielä nykyisen rakennerahastokauden aikana on perusteltua.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Pääomasijoitustoiminta

Finnvera Oyj:n konsernin harjoittaman, alueellisten pääomasijoitusrahastojen ja julkisrahoitteisten valtakunnallisten pääomasijoitusrahastojen välityksellä tapahtuvan pääomasijoitustoiminnan lainsäädännöllisten perusteiden ja tavoitteiden selkeyttämiseksi ehdotetaan sekä valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annettua lakia että valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia muutettaviksi siten, että niihin otetaan

säännökset yhtiön pääomasijoitustoiminnasta. Tässä tarkoituksessa ensiksi mainitun lain uuteen 4 b §:ään otettaisiin aineelliset säännökset pääomarahoituksen sisällöstä ja 2 §:ään toiminnan suuntaamisesta. Viimeksi mainitun lain 2 §:ään lisättäisiin säännös siitä, että Finnvera Oyj:n varsinaisiin rahoitusmuotoihin kuuluu myös pääomasijoitustoiminta.

Otaen huomioon, että kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla pääomasijoittamista harjoittaa myös Suomen Teollisuussijoitus Oy, on tärkeää, että Finnvera Oyj:n konsernin ja Suomen Teollisuussijoitus Oy:n välinen työnjako pääomasijoittamisessa on mahdollisimman tarkoituksenmukainen. Tämä edellyttää kauppa- ja teollisuusministeriön Finnvera Oyj:öön kohdistettavaa elinkeinopoliittista ohjausta, mitä koskeva säännös sisältyisi 4 b §:ään.

Takausprovisiotuki

Rakenerahasto-ohjelmiin liittyvän yritysrahoituksen monipuolistamiseksi ehdotetaan valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lakia muutettavaksi siten, että lain 8 §:ään lisättäisiin takausprovisiotukea koskevat säännökset ja valtuutus antaa takausprovisiotukea koskeva valtioneuvoston sitoumus. Valtioneuvoston sitoumuksella määriteltäisiin tarkemmin takausprovisiotuen suuruus ja rahoitusosuuksien jakautuminen Suomen valtion ja EAKR-rahoituksen kesken.

Takausprovisiotuki kohdistettaisiin Finnvera Oyj:n yrityksille myöntämistään takauksista perimään takausprovisioon, jonka suuruuteen vaikuttavat yrityksen kannattavuus, liiketoimintaan liittyvä toiminnallinen riski, yrityksen vastavakuus sekä takausaika. Takausprovisiotuella alennettaisiin Finnvera Oyj:n takauksen saaneiden yritysten yhtiölle vuosittain takauksen voimassaoloaikana maksamaa takausprovisiota. Takausprovisiotuki kohdistettaisiin erityisesti sellaisiin hankkeisiin, joissa provision alentamisella on merkittävä suhteellinen vaikutus hinnoittelua alentavasti ja takauksen saaminen on merkittävää hankkeen rahoituksen järjestymiselle. Pääsääntöisesti tarkoitettaisiin Finnvera Oyj:n käyttämän asiakasyritystensä riski-

luokittelun mukaisten riskiluokkien B1—B3 yrityksiä, joilla esiintyy selkeää pulaa vakuuksista. Lisäksi asiakkaalta perittäisiin normaali toimitusmaksu takauksesta. Tarkoituksena on, että kuluvalle ohjelmakaudella EAKR-osarahoitteinen takausprovisiotuki kohdistettaisiin tavoite 1-alueille.

Alueiden kehittämistä koskevan lakiviittauksen uudistaminen

Pääomasijoitustoimintaa ja takausprovisiotukea koskevien ehdotusten lisäksi ehdotetaan, että alueiden kehittämisestä annettua lakia (1135/1993) koskeva viittaus korvataan vanhentuneena viittauksella alueiden kehittämislakiin (602/2002). Alueiden kehittämislaki on voimaan tullessaan 1 päivänä tammiukuuta 2003 kumonnut alueiden kehittämistä annetun lain, minkä vuoksi muutos on puhtaasti tekninen.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Pääomasijoitustoiminta

Ehdotetut lakimuutokset eivät sinänsä aiheuta valtiolle menoja. Valtiontaloudellisia vaikutuksia lakiehdotuksella on siltä osin kuin pääomasijoitustoimintaan osoitetaan varoja valtion talousarviosta.

Siltä osin kuin alueellisen pääomasijoitustoiminnan taloudelliset vaikutukset ovat luonteeltaan yritysvaikutuksia ja aluekehitysvaikutuksia, vaikutukset eritellään kohdissa 4.2 ja 4.3.

Takausprovisiotuki

Takausprovisiotuki on tarkoitus maksaa Euroopan aluekehitysrahaston osittain rahoittamana. Näin ollen sen rahoittamiseen ei tarvita lisää valtion varoja, vaan kysymyksessä on jo käytettävissä olevien rakenerahastovarojen ja niihin liittyvän kansallisen vastinrahan käyttäminen.

Valtioneuvosto tekee päätöksen siitä, kuinka maakunnan alueelle tulevan EAKR-rahoitusosuuden tulisi jakaantua eri hallinnonalojen välillä. Päätöksen pohjana ovat si-

säasiainministeriölle toimitetut maakunnanyhteistyöasiakirjat. Finnvera Oyj:n EAKR-osarahoitteisten takausten myöntämisvaltuudet sisältäisivät kuten nykyisinkin puhtaasti kansallisen rahoituksen osalta kauppa- ja teollisuusministeriön vuosittain vahvistamiin takausten myöntämisvaltuuksiin. Finnvera Oyj:n aluekonttoreiden sekä työvoima- ja elinkeinokeskusten välillä sovittaisiin kuinka paljon kunkin alueen kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle tulevasta EAKR -valtuudesta käytettäisiin Finnvera Oyj:n myöntämien takausten takausprovisiotukiin. Valtion talousarvion tultua vahvistetuksi kauppa- ja teollisuusministeriö osoittaisi varat asianomaisille työvoima- ja elinkeinokeskuksille. Työvoima- ja elinkeinokeskukset maksaisivat takausprovisiotuet Finnvera Oyj:lle sen tekemien hakemusten perusteella.

Takausprovisiotukeen liittyviä takauksia arvioidaan myönnettävän vuosittain 20 miljoonaa euroa. Kun takauksen keskimääräiseksi kestoajaksi arvioidaan 5 vuotta, olisi takausprovisiotuki yhteensä 1,5 miljoonaa euroa takausten koko voimassaoloajalta.

Finnvera Oyj:n myöntämiin takauksiin liittyvään valtion jo nykyisinkin osittain maksamaan takaustappiokorvaukseen takausprovisiotuen käyttöönotto ei vaikuttaisi mitenkään.

4.2. Yritysvaikutukset

Pääomasijoitustoiminta

Lainmuutoksella luotaisiin edellytykset parantaa oman pääoman ehtoisten rahoitusmarkkinoiden toimivuutta ja siten korjata erityisesti alkavien innovatiivisten yritysten oman pääoman ehtoisessa rahoituksessa olevia puutteita. Huolellisen ja osaavan rahoituskelpoisten hankkeiden seulonnan kautta on mahdollista edistää yritysten perustamista ja kasvua.

Aloittaviin ja varhaisen kasvuvaiheen yrityksiin tehtävien pääomasijoitusten avulla on mahdollista lisätä aineettomia ja aineellisia investointeja. Yritysten kannalta oman pääoman ehtoinen rahoitus parantaa niiden taseita sekä lisää niiden mahdollisuuksia saada myöhemmässä kasvuvaiheessa vierasta pää-

omaa muilta rahoittajilta.

Koska pääomasijoittamisessa usein korostuvat ne yritykset, joiden kasvu on keskimääräistä nopeampaa, käytettävällä rahoituksella aikaan saadaan keskimääräistä elinvoimaisempaa yritystoimintaa. Pääomasijoitukset kohdistuvat merkittävästi teknologisesti edistyneille toimialoille, joille on ominaista kansainvälistyminen. Tämä puolestaan lisää niiden rahoitustarvetta.

Takausprovisiotu ki

Lainmuutos mahdollistaisi sen, että Finnvera Oyj:n pienille ja keskisuurille yrityksille myöntämiin takauksiin voitaisiin sisällyttää takausprovisiotukea. Tässä vaiheessa takausprovisiotukea myönnettäisiin Suomessa vain tavoite 1 -alueilla eli Itä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa. Lainmuutoksen johdosta Finnvera Oyj:n arvioidaan myöntävän vuosittain takausprovisiotukea yhteensä noin 500 pienelle ja keskisuurelle yritykselle. Takausprovisiotuen kohteena olevista takauksista 75 % arvioidaan kohdentuvan Itä-Suomen tavoite 1 -alueelle ja 25 % Pohjois-Suomen tavoite 1 -alueelle.

Lainmuutos saattaisi Finnvera Oyj:n takauksen hinnoittelultaan nykyistä kilpailukykyisemmäksi yhtiön pienille ja keskisuurille yrityksille myöntämään investointi- ja käytöpääomallinaan verrattuna.

Lainmuutoksella ei arvioida olevan merkittäviä yritysten väliseen kilpailuun liittyviä vaikutuksia.

4.3. Aluekehitysvaikutukset

Pääomasijoitustoiminta

Aluepoliittisesta näkökulmasta katsottuna alueellinen pääomasijoittaminen tasaa alueiden välisiä eroja vahvistamalla alueellisten kehittämiskelpoisten hankkeiden oman pääoman ehtoisen riskirahoituksen saantia merkittävästi. Tärkeänä tekijänä on tällöin alueellisen pääomasijoittajan riittävä läheisyys kohdeyrityksiin. Lyhyet etäisyydet mahdollistavat myös pääomasijoittajan tehokkaamman roolin kohdeyrityksen kehittämisessä. Alueellinen pääomasijoittaminen välittää myös myönteisiä vaikutuksia ympäristönsä

mahdollistamalla yhteistyöyritysten, asiakkaiden ja alihankkijoiden kasvua sekä työllisyyttä.

Alueellisille pääomasijoittamiselle on tyyppillistä, että ensisijoituksen keskikoko on 100 000 – 300 000 euroa ja kohdeyritys on alle kymmenen henkeä työllistävä.

Takausprovisiotuki

Takausprovisiotuella on tarkoitus vaikuttaa osaltaan siihen, että Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmien avulla saavutettaisiin myönteisiä aluekehitysvaikutuksia erityisesti kyseisten alueiden elinkeinoelämälle ja sitä kautta myös laajemmin kyseisille alueille. Tarkoituksena on että takausprovisiotuella rahoitettavan yritystoiminnan avulla osaltaan parannettaisiin työllisyyttä ja lisätäisiin yritystoimintaa vähiten kehittyneillä alueilla. Lisäksi takausten käytön lisääntymisellä voitaisiin sitouttaa suhteellisen pienellä valtiontukiosuudella merkittävästi yksityistä rahoitusta enemmän kuin perinteisillä yritys- tuilla käynnistettäviin hankkeisiin.

Lainmuutos monipuolistaa Finnvera Oyj:n rahoitusvälineiden käyttökelpoisuutta aluepoliittisten näkökohtien huomioon ottamisessa yhtiön rahoituksessa.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja –aineisto

Pääomasijoitustoiminta

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä yhteistyössä Finnvera Oyj:n kanssa. Lainvalmistelussa on hyödynnetty kauppa- ja teollisuusministeriössä vireillä olevaa aloittavien innovaatioyritysten rahoituksen ja palvelujärjestelmän uudistamista koskevaa selvitystyötä sekä otettu huomioon selvitystyössä käsiteltyjä näköko-

tia.

Takausprovisiotuki

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä yhteistyössä Finnvera Oyj:n kanssa.

Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -alueiden seurantakomiteoiden sihteeristöt, joissa ovat ministeriöiden edustajien lisäksi myös alueiden edustajat, ovat syksyllä 2003 käsitelleet takausprovisiotuen ottamista uudeksi tukimuodoksi ja tehneet asiaa koskevan ohjelmamuutosesityksen seurantakomiteoille. Takausprovisiota koskeva ohjelmamuutos hyväksyttiin Itä-Suomen tavoite 1 -alueen seurantakomiteassa 25 päivänä marraskuuta 2003 ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -alueen seurantakomitea hyväksyi omalta osaltaan ohjelmamuutoksen 24 päivänä marraskuuta 2003. Molemmissa seurantakomiteoissa ovat edustettuina laajasta valtion, kuntien ja yksityisen sektorin keskeiset tahot.

Sisäasiainministeriö on ilmoittanut 16 päivänä kesäkuuta 2004 Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmien hallintoviranomaisena Euroopan komission aluekehityksen pääosastolle ohjelmiin suunnitelluista ohjelmamuutoksista, joihin sisältyy myös takausprovisiotuen käyttöönotto uutena tukimuotona. Lisäksi Euroopan komission kilpailun pääosastolle on tehty valtiontukien seurantaan varten ilmoitus takausprovisiotuen suunnittelusta käyttöönottamisesta Komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen mukaisena tukiohjelmana. Kilpailun pääosasto on ilmoittanut 12 päivänä toukokuuta 2004 päivätyllä kirjeellään, että se on merkinnän tuen rekisteriin numerolla XS 32/04.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta

2 §. Toiminnan kohdistaminen. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan yhtiön tulee rajata 4 b §:ssä tarkemmin säännelty pääomasijoitustoiminta pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Rajausta on yhdenmukainen yhtiön pääomatakuutoimintaan nähden. Yhdenmukaisen kieliasun vuoksi pääomatakuun osalta on ”vain” -sana poistettu tarpeettomana. Pienen ja keskisuuren yrityksen määritelmä sisältyy 2 §:n 3 momenttiin.

4 b §. Pääomasijoitustoiminta. Pykälässä säädettäisiin pääomasijoitusten tekemisestä ja niiden kohdistamisesta. Pääomasijoituksella tarkoitetaan sijoitusten tekemistä julkisesti noteerattomiin yrityksiin, joilla on hyvät kasvumahdollisuudet. Pääomasijoitukset tehdään yleensä merkityksellä osakkeita osakepääoman korotuksessa. Osakesijoitusten ohella pääomasijoittajat käyttävät myös pääomallainoja, vaihtovelkakirjalainoja ja voitto-osuuslainoja. Pääomasijoituksia voitaisiin tehdä joko suoraan yritykseen tai yrityksiin sijoituksia tekevään pääomasijoitusrahastoon. Pääomasijoitusten kohteena olevien yritysten kokorajoituksesta ja toimialarajoituksesta säädettäisiin lain 2 §:ssä.

Tarkoituksenmukaisen työnjaon varmistamiseksi kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla toimivien pääomasijoittajien Suomen Teollisuussijoitus Oy:n ja Finnvera Oyj:n konsernin kesken pykälässä säädettäisiin myös siitä, että Finnvera Oyj:n konsernin harjoittama pääomasijoittaminen tulisi tapahtua kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymien elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Aloittavilla ja toimintansa alkuvaiheessa olevilla yrityksillä tarkoitetaan yrityksen elinkaaren alkuvaihetta, joka ulottuu josain määrin yli niin sanotun siemenvaiheen ja aikaisen kasvuvaiheen.

6 §. Luotto- ja takaustoiminnassa huomiota otettavat seikat. Lain 6 §:n 2 momentti

muutettaisiin siten, että lainkohdassa oleva vanhentunut viittaus alueiden kehittämisestä annettuun lakiin (1135/1993) korvataan viittauksella alueiden kehittämislakiin (602/2002), joka on vuoden 2003 alusta tullut ensiksi mainitun lain sijaan.

8 §. Valtion sitoumukset. Lain 8 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta, joka mahdollistaisi valtioneuvoston sitoumuksen antamisen Finnvera Oyj:lle valtion takausprovisiotuen maksamisesta yhtiölle edelleen siirrettäväksi niille, joiden puolesta takaus on annettu eli käytännössä yrityksille. Säännös olisi yhdenmukainen momentin kohtien 1–3 sanamuodon kanssa siten, että sanamuoto kattaisi sekä yksinomaan kansallisen rahoituksen että yhteisrahoituksen kansallisista ja Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) -varoista. Nyt lakiin perustuvaa valtuutta käytettäisiin kuitenkin ainoastaan EAKR:n osarahoittamien takausprovisiotukien rahoittamiseen. Valtioneuvoston sitoumuksella määriteltäisiin tarkemmin takausprovisiotuen suuruus ja rahoitusosuusjakautuminen Suomen valtion ja EAKR-rahoituksen kesken.

1.2. Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä

2 §. Tehtävät. Pykälässä on säädetty yleisluonteisesti yhtiön tehtävistä. Muutosehdotuksen mukaan yhtiön tehtäviin lisättäisiin pääomasijoitustoiminta. Varsinaiset säädökset yhtiön harjoittamasta pääomasijoitustoiminnasta olisivat valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnassa annetussa laissa.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (445/1998) 2 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 momentti ja 8 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti laissa 526/2001 ja 8 §:n 1 momentti osaksi laissa 380/2000, sekä
lisätään lakiin uusi 4 b § seuraavasti:

2 §

Toiminnan kohdistaminen

Yhtiön tulee suunnata tässä laissa tarkoitettua luotto- ja takaustoimintaansa pääasiallisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Suurille yrityksille luottoja ja takauksia voidaan antaa vain erityisistä syistä. Pääomatakuita yhtiö voi myöntää pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tehtäviin pääomasijoituksiin. Pääomasijoitustoimintaa yhtiö voi harjoittaa pienten ja keskisuurten yritysten pääomittamiseksi.

4 b §

Yhtiön pääomasijoitustoiminta

Yhtiö voi tehdä pääomasijoituksia rahoitukseen ja suoraan kohdeyrityksiin kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymien elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää alkavien ja toimintansa alkuvaiheessa olevien yritysten pääomittamiseen.

6 §

Luotto- ja takaustoiminnassa huomioon otettavat seikat

Luottoja ja takauksia annettaessa on otettava huomioon alueiden kehittämislaissa (602/2002) säädetyt tavoitteet sekä soveltuvin osin yritystuen yleisistä ehdoista annetussa laissa (786/1997) yritystukiohjelmille ja yritystuille asetetut yleiset tavoitteet ja edellytykset. Yhtiön tulee tässä laissa tarkoitettua toiminnassaan ottaa huomioon maan eri osien kehittyneisyserot eri rahoitustoimenpiteitä ja niiden ehtoja soveltaessaan.

8 §

Valtion sitoumukset

Valtioneuvosto voi antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että:

1) valtio maksaa yhtiölle siirrettäväksi edelleen luotonsaajille vuosittain korkotukea, joka myönnetään suuruudeltaan alueellisesti porrastettuna (*alueellinen korkotuki*);

2) valtio maksaa yhtiölle siirrettäväksi edelleen luotonsaajille korkotukea erikseen määritellyistä elinkeinopoliittisista syistä annettavista luotoista (*erityiskorkotuki*);

3) valtio korvaa yhtiölle 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua toiminnassa mahdollisesti syntyneitä luotto- ja takaustappioita (*luotto- ja takaustappiotuki*);

4) valtio korvaa yhtiölle erikseen määritellyistä 5 §:ssä tarkoitetuista palveluista aiheutuvia kuluja (*toimintatuki*); sekä

5) valtio maksaa yhtiölle takausprovisioon kohdistuvaa tukea siirrettäväksi edelleen niille, joiden puolesta takaus on annettu (*takausprovisiotuki*). _____

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 200 .

2.

Laki

valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion erityisrahoitusyhtiöstä 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (443/1998) 2 § seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Yhtiö harjoittaa rahoitustoimintaa antamalla ja hallinnoimalla luottoja, takauk-

sia ja muita vastuusitoumuksia sekä tekemällä pääomasijoituksia. Yhtiö tekee myös yritysten rahoitukseen liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä sekä harjoittaa yritysten kehittämisen- ja palvelutoimintaa sekä neuvontaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 200 .

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Paula Lehtomäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (445/1998) 2 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 momentti ja 8 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti laissa 526/2001 ja 8 §:n 1 momentti osaksi laissa 380/2000, sekä
lisätään lakiin uusi 4 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Toiminnan kohdistaminen

Toiminnan kohdistaminen

Yhtiön tulee suunnata tässä laissa tarkoitettua luotto- ja takaustoimintaansa pääasiallisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Suurille yrityksille voidaan luottoja ja takauksia antaa vain erityisistä syistä. Pääomatukuita yhtiö voi myöntää *vain* pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tehtäviin pääomasijoituksiin.

Yhtiön tulee suunnata tässä laissa tarkoitettua luotto- ja takaustoimintaansa pääasiallisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Suurille yrityksille *luottoja ja takauksia* voidaan antaa vain erityisistä syistä. Pääomatukuita yhtiö voi myöntää pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tehtäviin pääomasijoituksiin. *Pääomasijoitustoimintaa yhtiö voi harjoittaa pienten ja keskisuurten yritysten pääomittamiseksi.*

4 b §

4 b §

Yhtiön pääomasijoitustoiminta

Yhtiö voi tehdä pääomasijoituksia rahoitukseen ja suoraan kohdeyrityksiin kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymien elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Eri-tyistä huomiota tulee kiinnittää alkavien ja toimintansa alkuvaiheessa olevien yritysten pääomittamiseen.

6 §

Luotto- ja takaustoiminnassa huomioon otettavat seikat

Luottoja ja takauksia annettaessa on otettava huomioon alueiden kehittämistä annetussa laissa (1135/1993) säädetyt tavoitteet sekä soveltuvin osin yritystuen yleisistä ehdoista annetussa laissa (786/1997) yritystukiohjelmille ja yritystuille asetetut yleiset tavoitteet ja edellytykset. Yhtiön tulee tässä laissa tarkoitettussa toiminnassaan ottaa huomioon maan eri osien kehittyneisyserot eri rahoitustoimenpiteitä ja niiden ehtoja soveltaessaan.

8 §

Valtion sitoumukset

Valtioneuvosto voi antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että:

1) valtio maksaa yhtiölle siirrettäväksi edelleen luotonsaajille vuosittain korkotukea, joka myönnetään suuruudeltaan alueellisesti porrastettuna (*alueellinen korkotuki*); (20.4.2000/380)

2) valtio maksaa yhtiölle siirrettäväksi edelleen luotonsaajille korkotukea erikseen määritellyistä elinkeinopoliittisista syistä annettavista luotoista (*erityiskorkotuki*);

3) valtio korvaa yhtiölle 3 ja 4 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa mahdollisesti syntyneitä luotto- ja takaustappioita (*luotto- ja takaustappiotuki*); sekä

4) valtio korvaa yhtiölle erikseen määritellyistä 5 §:ssä tarkoitetuista palveluista aiheutuvia kuluja (*toimintatuki*).

6 §

Luotto- ja takaustoiminnassa huomioon otettavat seikat

Luottoja ja takauksia annettaessa on otettava huomioon alueiden *kehittämislaisissa* (602/2002) säädetyt tavoitteet sekä soveltuvin osin yritystuen yleisistä ehdoista annetussa laissa (786/1997) yritystukiohjelmille ja yritystuille asetetut yleiset tavoitteet ja edellytykset. Yhtiön tulee tässä laissa tarkoitettussa toiminnassaan ottaa huomioon maan eri osien kehittyneisyserot eri rahoitustoimenpiteitä ja niiden ehtoja soveltaessaan.

8 §

Valtion sitoumukset

Valtioneuvosto voi antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että:

1) valtio maksaa yhtiölle siirrettäväksi edelleen luotonsaajille vuosittain korkotukea, joka myönnetään suuruudeltaan alueellisesti porrastettuna (*alueellinen korkotuki*);

2) valtio maksaa yhtiölle siirrettäväksi edelleen luotonsaajille korkotukea erikseen määritellyistä elinkeinopoliittisista syistä annettavista luotoista (*erityiskorkotuki*);

3) valtio korvaa yhtiölle 3 ja 4 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa mahdollisesti syntyneitä luotto- ja takaustappioita (*luotto- ja takaustappiotuki*);

4) valtio korvaa yhtiölle erikseen määritellyistä 5 §:ssä tarkoitetuista palveluista aiheutuvia kuluja (*toimintatuki*); sekä

5) valtio maksaa yhtiölle *takausprovisioon kohdistuvaa tukea siirrettäväksi edelleen niille, joiden puolesta takaus on annettu (takausprovisiotuki)*.

2.

Laki**valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion erityisrahoitusyhtiöstä 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (443/1998) 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tehtävät

Yhtiö harjoittaa rahoitustoimintaa antamalla ja hallinnoimalla luottoja, takuita ja takauksia sekä muita vastuusitoumuksia. Yhtiö tekee myös yritysten rahoitukseen liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä sekä harjoittaa yritysten kehittämis- ja palvelutoimintaa sekä neuvontaa.

Ehdotus

2 §

Tehtävät

Yhtiö harjoittaa rahoitustoimintaa antamalla ja hallinnoimalla luottoja, takuita, takauksia ja muita vastuusitoumuksia *sekä tekemällä pääomasijoituksia*. Yhtiö tekee myös yritysten rahoitukseen liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä sekä harjoittaa yritysten kehittämis- ja palvelutoimintaa sekä neuvontaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 200 _____